

MOGENS LEANDER

LIVSKUNSTNER: Den 64-årige kunstner om kvindeflirt, nærdødsoplevelser og om at blive tidlig far og ikke måtte se sin datter.

MANDEPORTRÆT

Af Anders Hjelmer Paulsen
Tlf. 7211 4006,
ahp@jv.dk

Foto: Maria Tuxen Hedegaard

Som 16-årig kørte jeg meget på knallert. Vi var nogle stykker, som morede os med at frekventere de lokale værtshuse og bestille øl, selvom vi ikke var gamle nok. Der sad vi så og røg pipe og cigaretter. Det var nok en form for manddomsprøve. Vi var ikke mænd endnu, men vi skulle hele tiden overskride nye grænser.

I samme periode af mit liv begyndte jeg at spille beatmusik med nogle venner. Vi var klicheén på et ungdomsband. Vi øvede i en kælder, hvor vi sad på ølkaner, men vi havde også spillejob ude i byen. Vi kørte rundt i en amerikansk bil og havde hyret go-go piger til at stå på scenen. Senere fik vi fat i en tysk manager, der fandt et godt betalt sommerjob til os på Fanø. Det var forløberer til min mere seriøse interesse og engagement inden for jazzmusikken.

Jeg dyrkede judo i mine unge dage. Det kom så vidt, at jeg stillede op til Danmarksmeesterskab. Det lå nok i tiden, at man skulle kunne forsvare sig selv. Det var en del af det at blive mand.

Jeg var engang til rockkoncert i Odense med min daværende veninde. Pludselig kom en fyr over og begyndte at provokere os ved at spærre vejen for hende. Set i bakspejlet var det jo mig, han ville slås med. Jeg prøvede at forsvare os, men inden jeg så mig om, var de to mand. Den ene kom bagfra og den anden nikkede mig en skalle. Jeg fik vist slået igen, men mistede en tand på den konto.

Hvis man laver en »mandeskal« fra 1 til 10, hvor 10 er Clint Eastwood, som den mest maskuline, og 1 er Woody Allen, som den overnerotiske og mere bløde person, så er jeg nok selv en 5'er. Lad os forestille os, at Clint Eastwood kommer ned på Lanternen i Låsbygade og stiller sig i baren, hvorefter der kommer en fyr hen og siger: »Du står på min plads!« Så vil Clint Eastwood aldrig sige »ej undskyld, nu

skal jeg lige flytte mig«. Han vil i stedet give ham én på tæven. Woody Allen derimod ville rende skrigende ud af baren, mens jeg ville være mere diplomatisk og komme bedst mulig ud af situationen uden at tabe ansigt.

Jeg var først klar til at blive far, da jeg fik børnebørn. Det er først nu, jeg ser mig selv som den perfekte far. Nu laver jeg sjove projekter med børnebørnene og giver dem lang snor. De må tre gange så farlige ting, som deres forældre fik lov til, da de var børn.

Man forandrer sig med tiden.

Da jeg selv havde børn, spekulerede jeg ikke så meget over, hvordan de udvikler deres sprog. Jeg har skrevet alle de ord ned, som de hver især har haft svært ved at udtale eller har lavet deres egne sjove versioner af.

En aften sidder vi for eksempel og spiser aftensmad. Dagen igen har vi afholdt løbekonkurrencer i stuen. Barnebarnet Axel på 3 år spørger: »Vil du ikke være med til at løbe igen?«

»Jamen her – lige midt i madden,« svarer jeg.

»Nej det skal da være nede på gulvet!«

Det kan vi gå og grine af i dag.

En mand skal kunne flirte med en kvinde og aflæse hendes følelser, kropssprog og mimik. Der foregår et spil mellem mænd og kvinder, som jeg synes er interessant. Jeg bliver selv tiltrukket af god kemi. Enten er den der, eller også er den der ikke. Der er også noget dragende over den måde, som kvinder kan putte et smil på deres læber.

Jeg er bange for, at min kone vil have nyt køkken. Jeg mener ikke, vores køkken fejler noget. Og det skal siges, at det gør det heller ikke. Det er lavet i de fineste materialer. Men min kone og jeg er forskellige på det punkt. Jeg kan godt nøjes med at kigge i nogle brochurer og udleve drømmen i min fantasi. Ting behøver ikke altid blive ført ud i livet.

68-generationen sparer op til deres alderdom. Og så siger de, at hvis der er noget tilbage til deres børn, så har de regnet forkert! Jeg synes, det er en mærkelig holdning. Det er vigtigt at efterlade noget til sine børn – at tingene går i arv. Mine børn skal arve de skove, som jeg ejer.

To af mine børnebørn bor hos mig, fordi min søn bor hjemme i

Som barn kravlede jeg meget i træer. Da jeg blev voksen, købte jeg derfor mine egne skove. De var ret dyre, men det er et paradys at gå rundt i dem. Jeg kan lave kunstinstallationer derude og følge naturens gang – se årstiderne skifter og anemonerne kommer op. Nogle gange kravler jeg stadig i træer.

øjeblikket. Når de ikke vil spise et eller andet ved middagsbordet, fortæller jeg dem en sandfærdig historie fra Warszawas ghetto under 2. verdenskrig. Jeg siger: »Ved I godt, at joderne dengang kogte tapetet fra væggene, så de kunne spise den lim, der kom ud af det?« Så tænker de »den gamle idiot, det er jo aldrig sket i virkeligheden!«

Normalt er jeg meget stille og rolig, men jeg kan godt eksplo- dere, hvis folk tænker »ahh, han

er jo bare kunstner, ham kan vi godt sige et eller andet til«. Folk har et billede af, at alle kunstnere går rundt i islandske sweatre, ryger pipe og sidder på et lille loftværelse for sig selv. Men sådan er det jo ikke. Flere af mine kolleger kører faktisk rundt i firehjuls-trækkere eller Porscher.

Den bedste måde at håndtere vrede på er ved at løbe en lang tur. Det renser ens tanker, og tit kommer man frem til en løsning på problemet. Jeg løber ti kilomet-

ter et par gange om ugen. Det har jeg gjort i 30 år.

Enhver mand skal kunne tale tre sprog. Det er mere nødvendigt end nogensinde før. Især med litteratur synes jeg, det er vigtigt, at man kan læse bøger på originalsproget. Det giver en tilfredsstillelse, at man ikke har taget den lette løsning og læst den på dansk.

Jeg har flere gange fundet til- bage til bogen »Beneath the Un-

derdog« af forfatteren og jazz- musikeren Charles Mingus. Det er en helt vild selvbiografi. Han påstår, i en samtale med sin psykiater, at han har været i seng med 23 mexicanske kvinder på én nat – inklusive hende, der havde bordellet. Det er en rigtig underholdende bog, selvom hovedpersonen ender på sindssygehos- pital et par gange.

En af mine største succesoplevel- ser her i livet var vel nok da min første kunstbog »Danske

Ikoner« blev udgivet i 2002. Sam- me år lykkedes det at købe min egen skov – Cathedralskoven. End- deligt et sted hvor jeg kunne be- stemme over liv og død. Et sted hvor jeg kan samle inspiration og skabe kunstinstallationer.

Inden man dør, er det godt at sætte sig nogle varige spor – lave noget, der rækker ud over sin egen tid. Selv har jeg lavet kunst- værker til syv danske kirker, og der bliver tingene jo tit stående i 200-300 år.

Jeg har ikke noget ønske om at blive tudsegammel. Jeg har utrolig svært ved at se mig selv som en svagelig person, der ikke kan tage vare på sig selv. Så hel- le re falde om ved et hjerteslag. Den der tanke om at sidde i en oliven- have på et alderdomshjem, den kan jeg slet ikke forestille mig. »Memento mori« – husk du skal dø. Det er et tilbagevendende tema i min omgang med kunst.

Jeg havde en nærdødsoplevel- se, da jeg var på vinterferie i

I påsken går JyskeVestkysten tæt på seks kendte koldingensere og spørger dem, hvilke oplevelser der gav dem »hår på brystet« og gjorde dem til mænd.

Læs de følgende dage om:

- Pierre Legarth, direktør (langfredag)
- Jesper Riefensthal, skuespiller (lørdag)
- Per Bødker, tidl. borgmester (påskedag)
- Lasse Boesen, håndboldspiller (2. påskedag)
- Jørn Pedersen, borgmester (tirsdag)

BLÅ BOG

- 64 år.
- Er i den brede offentlighed kendt for sine ikoner, der hænger i flere danske kirker.
- Tog HF-eksamen for 35 år siden og havde kunst som tilvalgsfag.
- Blev senere uddannet litograf og grafiker.
- Er også uddannet i bronzestøbning på Århus Kunstakademi.
- Karrieren som ikonkunstner tog fart efter en udstilling på Kolding- hus i 1995, hvor alle udstillede ikoner blev solgt.
- Har værksted i Nicolai Kunst & Design i Kolding.
- Grundlagde i 1984 The New Icon-School of Denmark og har også udgivet bøgerne »Danske ikoner« og Kunst og Ikoner – Breve fra Byzans.
- Har i mange år været udøvende jazzmusiker sideløbende med bil- ledkunsten.

Østrig i år. På fjerdedagen løber jeg ned ad en pist på mit snowboard, da jeg på en mærkværdig måde ryger ud over bjergskrånin- gen. Jeg slår kolbøtter i luften og ser pludselig mit liv spille revy for øjnene af mig. Jeg tænkte »det var så det – resten af livet bliver i rullestol«. I samme øje- blik rammer jeg et grantræ med ryggen først, men det standser ikke min tur ned ad bjerget. Hel- digvis får jeg fat i en gren, der stopper mig fra at ryge ned i en 45 gradders afgrund. Det gjorde pisse ondt, men jeg kunne godt bevæge mine ben. Bagefter over- vejede jeg, om jeg skulle stoppe med at stå på snowboard, men det er alt for sjovt. The show most go on.

Det var ikke planlagt, at jeg skulle være far. Jeg var 20 år, og hun fyldte 17. Det passede ikke godt ind i mit liv, for jeg var li- ge blevet elev i den grafiske bran- che. Hun fødte vores datter en uge inden, min far døde af kræft. En måned senere slog hun op

med mig. Det var en meget trist periode. Jeg stod med et kæmpe savn til min far og et savn af en nyfødt datter, som jeg ikke måtte se, fordi datidens regler ikke gav fædre nogen rettigheder, med- mindre man var gift.

Min datter tog selv kontakt til mig, da hun var 12 år. Det var meget modigt gjort. Hun ville gerne møde sin far. Det var en fantastisk oplevelse.

Jeg tænker tit på skæbnen. Hvad er det der gør, at man får et barn med en kvinde på det tids- punkt? Det med, at man helt til- fældigt hilser på en pige og bliver kærester med hende. Hvis ved- kommende ikke havde været det sted på det tidspunkt, hvordan havde mit liv så set ud i dag? Jeg tror, at livet på nogle områder er bestemt for én på forhånd. Jeg håber i alt fald ikke, det hele er tilfældigheder. Jeg tror på skæb- nen, men selvfølgelig har vi også nogle frie valg i livet, som vi må tage konsekvenserne af.